

Leto IV. Štev. 2.
Krško, 24. februarja 1951.

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF KRŠKO

Pripravljajmo se na
volitve
v Ljudsko skupščino
LRS

Pred volitvami v Ljudsko skupščino LRS

VOLILNI PROGLAS

okrožnega zbora krškega okraja

Tovariši in tovarišice!

Dne 18. marca 1951 bodo drugi v svoji Sloveniji volitve v Ljudsko skupščino Ljudske republike Slovenije.

Pod vodstvom KP, ob tesnem sodelovanju z vsemi ostalimi narodi Jugoslavije in po zaslugi naših najboljših sinov in hčera, ki so krvaveli v NOB, so si Sloveni prvič v zgodovini priborili svojo lastno, demokratično in svobodno republiko, ki je sestavni del Zvezne Ljudske republike Jugoslavije.

Ljudski skupščini LRS, ki je bila izvoljena na volitvah leta 1946, je po Ustavi LRS prenehal mandat. Delo in dosežki uspehi prve Ljudske skupščine v svoji Sloveniji so nam pokazali, da smo na pravi poti, kar nam priznavajo tudi vsa ostala demokratična ljudstva sveta. Lato bomo tudi sedaj s polno odgovornostjo in z izjemno zaupanjem našim kandidatom v novo republiko skupščino, ki so zastli iz ljudstva, ki delajo za ljudstvom in ki so se s svojim dosedanjim delom izkazali vredne našega zaupanja.

Prebivalci okraja Krško!

S krvjo naših sinov in hčera, kso se z orožjem borili za našo svobodno in našo boljši jutrišnji dan, smo si priborili pravico, da sami odločamo o svoji sodbi. Naši dosednji zakoni in uredbe, so jih sprejeli predstavniki ljudstva Slovenije in Jugoslavije, nam samo krepijo proboj NOB in naše ljudske revolucije in nam omogočajo nadaljnjo graditev socialistične domovine. Vsi naši dosednji uspehi, ki smo jih kljub vsem predvidenim in nepredvidenim težavam dosegli v pogledu izgradnje industrije, v izvedbo končne agrarne reforme, socialnega zavarovanja in upravljanja gospodarskih podjetij in ustanov po delovnih kolektivih prehod na načrtno gospodarstvo itd. so plod skupne volje in skupnega dela naših delovnih ljudi, ki preko svojih voljenih predstavnikov izpolnjujejo vse svojih volitev.

Pri vsem tem pa izvoljeni oani ljudske oblasti niso nikdar pozabili ostale predele naše domovine, ki so ali še izven meja in ki težijo k ureditvi več stoletnega sna — to je: po vključitvi svojemu matičnemu narodu. Kor do sedaj bo tudi še v naprej naša nehna skrb za naše brate in sestre na Kočnem, Primorju in Trstu.

Delovno ljudstvo okraja Krško!

Prva ljudska skupščina leta 1947 sprejela načrt o obnovi, industrializaciji in elektrifikaciji Slovenije. Dvno ljudstvo je ta načrt sprejelo in tudi z vso doslednostjo izvajalo, kar n pokažejo tudi doseženi uspehi. V tekuhanju med posameznimi delovnimi kolektivi v podjetjih in ustanovah so se rajali novi ljudje, se krepili in kalili, kso rastli v ljubezni do svoje domovine, jo je 4 leta teptal fašistični okupator.

V času od izvolitve prve Lske skupščine LRS do danes so nast v obnovi in razvoju državnega gospodarstva podjetij in ustanov mnoge sprembe, ki so iz temeljev preobrazile slikoveno in Jugoslavije iz časov protiljke vladavine — buržoazne in kapitalistične klike predvojne Jugoslavije. Iz godarsko zastale zemlje raste in se vija nova vsesplošno ugledna sila viednarodni areni, ki si je priborila ug pri ljudstvih sveta, prav zaradi svojoslednosti v obrambi mednarodnega in dviganja življenjskih pogojev delovna ljudstva in utrjevanje lastne državnosti in gospodarske samostojnosti. Adili smo elektrarne in tovarne, gradipa še nova gospodarska podjetja, novanjske objekte itd. da se čim približamo

življenjskim zahtevam do katerih ima naš delovno ljudstvo vso pravico.

Ko ugotavljamo naše dosedanje uspehe, lahko s ponosom ugotovimo, da smo v izvajanju prve Titove Petletke izpolnili vse naloge, ki so bile odvisne od nas samih, od naše prizadevnosti in od naše neprestane borbe, da se čimprej in čim popolneje ozdravimo vse rane iz časov predvojne dobe, še bolj pa iz časov NOB, ko je fašistični okupator uničeval naše narodno gospodarstvo in izseljeval naše delovno ljudstvo v Nemčijo in ostale predele sveta. Ko so prve čase po vrnitvi v domovino po osvobojeu mnogi obupavali nad našo bodočnostjo, takrat niso odrekle zdrave sile osnovnih ljudskih plasti in njihova zasluga je, da lahko danes gradimo in utrjujemo nov dom novih, svobodnih ljudi — narodov Jugoslavije. Vremenske neizgode so začasno otežile redno dobavo življenjskih artiklov in industrijskih surovin, ki so odvisne od kmetijske proizvodnje. Kominformiska kampanja je hotela zavreti naš napredek. Delovno ljudstvo naše domovine pa je v vseh težavah dokazalo, da ni sile na svetu, ki bi mogla zavreti naš razvoj, našo državno gospodarsko in politično izgradnjo.

Osvobodilna fronta Slovenije se je pod vodstvom Partije izkazala kot dosleden mobilizator ljudskih množic pri izvajanju vseh tekočih gospodarskih nalog v izgradnji socializma pri nas. Izvajanje plana je omogočilo to, da pri nas ne poznamo brezposelnosti, da vlada pri nas polna zaposlitev delovnega ljudstva, ki se trudi, da bo na podlagi pridobitev NOB zasiguran lepša prihodnost našim narodom.

Nekatere panoge državnega gospodarstva, posebno še kmetijstvo se ne dohitvajo razvoja industrije, vendar pa lahko ugotovimo, da smo tudi v tem pogledu bistveno napredovali, posebno se, ako primerjamo socialni sestav prebivalstva v stari Jugoslaviji s socialno strukturo prebivalstva v novi Titovi Jugoslaviji. Posebno pa so doprinesla k splošnemu kmetijskemu napredku velika državna gospodarstva ter kmetijske delovne zadruge tam, kjer so člani zadrug pravilno in nesebično pristopili k delu, kjer ni bilo slabih misli, podprtih od tuje podtalne propagande in ostalih sovražnikov delovnega ljudstva.

Po zaslugi delovnih kolektivov na vseh področjih gospodarske dejavnosti se danes vsestransko razvija življenje, vstajajo nova mesta in tovarne, vzgaja in krepi se naša socialistična vas. Odpirajo in izpolnjujejo se nove šole pod parolo: »Znanje in prosveto ljudstvu!«

Zakon o zbora volivcev, o svetih državljanov itd. daje ljudstvu najširše možnosti za sodelovanje pri upravljanju države. Zakoni, ki jih je sprejela prva ljudska skupščina LRS so se približali in prilagodili potrebam in razmeram Slovenije. Sprejeti zakoni, ki so stopili v življenje, predstavljajo sredstvo delovnega ljudstva, v borbi proti napakam, v borbi za čim popolnejšo demokratično izgradnjo oblastvenih organov, s čimer se onemogoča vsaka spekulacija v škodo delovnega ljudstva.

Tovariši in tovarišice!

Uspehi, ki smo jih do sedaj dosegli, kljub vsem poizkušnjam zavirati naš vsestranski razvoj v pogledu gospodarske in s tem tudi neposredno politične samostojnosti od strani države okrog kominforma, so zasluga edino naših delovnih ljudi, ki so zavestno sledili politiki naše Partije in Osvobodilne fronte ter so z nadloveskimi naporii premagovali vse gospodarske težave. S premagovanjem teh težav se je razvijala in krepila zavest v duhu jugoslovanskega socialističnega patriotizma in politična enotnost narodov Jugos-

lavije v izgradnji obrambne sposobnosti naše domovine, čemur posveča ljudska oblast posebno še v današnji mednarodni situaciji največjo pozornost.

Nova Titova Jugoslavija si je vsled svoje dosledne zunanje politike v vseh mednarodnih vprašanjih pridobila globoke simpatije vseh svobodoljubnih ljudi. Naša zunanja politika se naslanja na socialistično zavest in na moč demokratičnih množic sveta.

Zavedamo se velikih težav, ki smo jih morali premostiti od osvobojeja do danes in s katerimi so se morali boriti naši delovni ljudje.

Zavedamo se pa tudi napak, ki so se dogajale pri izvajanju oblastvenih ukrepov in pa tudi v delu frontnih organizacij na terenu. Nadaljnja in dosledna demokratizacija ljudske oblasti je najboljši dokaz o naporih našega političnega in oblastvenega vodstva, da bi se vsak posameznik, vsak državljan in državljanica pritegnil k sodelovanju.

Pot, ki smo si jo začrtali in po kateri hodimo je pravilna. Osvobodilna fronta je prepričana, da bodo tudi volivci znali ločiti osnovna vprašanja naše borbe na vseh popriščih naše dejavnosti. Od svoje

Najboljše smo izbrali za kandidate pri volitvah v Ljudsko skupščino LRS

TOVARIŠ JANEZ HRIBAR KANDIDIRA V VOLILNI ENOTI BREŽICE (OKOLICA) —GLOBOKO—PISECE

Tovariša Janeza Hribarja, ministra vlade LRS in člana politbiroja CK KPS v našem okraju že povsod poznamo. Že od prvih volitev v ustavodajno skupščino FLRJ naprej zastopa naš okraj v zvezni ljudski skupščini. Od tistih dni je bil že mnogokrat med našimi volivci in skoro ga ni večjega kraja, kjer že ne bi bil na sestankih, na katerih je ljudem tolmačil našo gospodarsko in politično politiko.

Tovariš Hribar je vse od svoje mladosti delal doma na kmetiji, kjer je spoznal beden položaj kmetov v takratni družbi. Zato se je kmalu pridružil naprednemu gibanju ter je kot kmetiški fant stopil v vrste KP že pred napadom okupatorjev na bivšo Jugoslavijo. Takoj ob okupaciji se je odzval klicu Partije in Osvobodilne fronte ter je začel sodelovati v borbi proti tujim in domačim sovražnikom, naj-

poti ne bomo odstopili, ampak se bomo z našim delovnim ljudstvom še trdneje oprijeli doslednega izvajanja vseh nalog v službi ljudstva in v korist ljudstvu.

Osvobodilna fronta je trdno prepričana, da bodo volivci dne 18. marca s svojo udeležbo in zaupanjem Osvobodilni fronti pokazali svojo politično zrelost, da bodo s svojim glasovanjem za kandidate OF odločno manifestirali, da so se odločili za edino pravilno pot h graditvi socializma, k utrditvi naše državne samostojnosti v borbi za našo boljše in srečnejšo bodočnost.

Osvobodilna fronta poziva vse volivce, da se udeležijo volitev do poslednjega volivca. Volitve v novo skupščino LRS naj bodo globoka manifestacija enotnosti naših delovnih ljudi in dokaz trdne odločnosti, da bomo v interesu naše bodočnosti vztrajali na začrtani poti do konca.

Z uspehom na volitvah in z glasovanjem za kandidate Osvobodilne fronte bomo dokazali vsemu svetu, da je TITO, PARTIJA, OF, LJUDSTVO eno telo in da ni sile, ki bi nas mogla razdvojiti.

Z glasovanjem za kandidate OF bomo potrdili neomajno zaupanje v naše državno vodstvo v naš gospodarski in družbeno politični razvoj.

Živela ljudska oblast!
Živelo svobodno ljudstvo svobodne domovine!

Naj živi OF Slovenije!
Naj živi KPS in KPJ!
Naj živi voditelj in učitelj narodov Jugoslavije tovariš Tito!

prej kot politični aktivist, potem pa kot vojaški funkcionar.

Predolgo bi bilo naštevati vse njegove važne funkcije, ki jih je opravljal za časa borbe. Ob osvoboditvi je bil komisar korpusa JA ter je postal član prve vlade Slovenije kot minister za kmetijstvo in gozdarstvo. Pozneje je opravljal druge važne službe kot član vlade LRS in pa kot predsednik oblastnega ljudskega odbora za ljubljansko oblast.

Tovariš Janez Hribar je član CK KPS in pa član politbiroja CK KPS.

Njegovo delo za razvoj države in pa za utrditev naše ljudske oblasti, katero znaajo ceniti volivci krškega okraja, nam je porok, da bo tovariš Hribar tudi kot poslanec v naši slovenski ljudski skupščini zastopal interese delovnih ljudi in domovine, zato so ga volivci njegove volilne enote soglasno potrdili za svojega kandidata.

V VOLILNI ENOTI BREŽICE—DOBOVA
—KAPELE KANDIDIRA TOVARIŠICA
BOHINC ROZIKA

Tovarišico Bohinčevo poznamo že iz časa pred drugo svetovno vojno kot delavko za napredek. Po poklicu je učiteljica ter je službovala pred okupacijo kot učiteljica po raznih krajih našega okraja. Za časa osvobodilne vojne je delovala do leta 1944 kot politična aktivistka v Beli Krajini, nato pa je bila članica okrožnega komiteta KPS Maribor. Nekaj časa je delovala tudi pri oblastnem komitetu KPS za štajersko kot načelnica komisije za agitacijo in propagando. Po osvoboditvi pa dela pri Centralnem komiteju KPS v Ljubljani v komisiji za agitprop.

Naš okraj bo zastopala kot predstavnica naših delovnih in naprednih žena.

TOVARIŠ IVO PEŠAK, SEKRETAR OK
KPS, BO ZASTOPAL SEKTOR STARI
GRAD—SROMLJE—PEČICE—
ARTIČE—ZDOLE

Ni ga kraja in vasi, kjer ne bi poznali tovariša Iva Pešaka, sekretarja OK KPS za okraj Krško in predsednika okrajnega ljudskega odbora. Takoj od osvoboditve pa do danes neumorno dela na okraju.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Zasedanja okrajnega ljudskega odbora

Okrajni ljudski odbor se je dne 17. februarja sestel na svoje drugo zasedanje. Po referatu predsednika okrajnega ljudskega odbora tovariša Pešaka, ki je zajel vso zunanjo in notranjepolitično situacijo kakor tudi naš gospodarski položaj in napore za zgraditev socialističnega gospodarstva v kmetijstvu, je bil podan predlog okrajnega proračuna za leto 1951.

V diskusiji, ki je sledila referatu in pa v razlaganju predloga okrajnega proračuna, ki so ga podali posamezni ljudski odborniki, je bil proračun soglasno sprejet.

Okrajni ljudski odbor je razpravljal o vseh današnjih aktualnih vprašanjih. Tovariš Vahčić je predvsem obravnaval vprašanje naše živinoreje in sadjarstva, ki je ogroženo od ameriškega kaparja. Opozoril je na veliko nevarnost, ki nam grozi. Njegova izjava je bila sprejeta z odobravanjem. Tovariš Pečnik z Bizeljskega je izčrpno poročal o razvoju njihove delovne zadruge. Obširno so tudi obravnavali pomen novega načina trgovanja.

Po diskusiji, ki se je udeležilo mnogo ljudskih odbornikov, so sprejeli sklepe o organizaciji svetov in o ustanovitvi novih okrajnih podjetij.

Zasedanje, ki je poteklo v prazničnem razpoloženju, je pokazalo, da novi ljudski odborniki z odgovorno zavestjo spremljajo življenje v okraju ter da kot voljeni člani ljudske oblasti živijo s svojim ljudstvom.

Novo progo Doboj—Banja Luka bo letos gradilo 80.000 mladincev!

Naša mladina je doslej pokazala toliko junaštva in požrtvovalnosti v naporih za zgraditev naše socialistične domovine, da

se z njo ne morejo nikjer primerjati. Pomagala je graditi prvo mladinsko progo Brčko—Banovići, zgradila je drugo mladinsko progo Šamac—Sarajevo, poleg mnogih drugih velikanskih objektov pa gradi Novi Beograd in pa cesto »Bratstva in edinstva«. Velikanski je njen delež pri našem skupnem delu, da bomo Jugoslavijo dvignili iz zaostalosti, da bomo izpolnili naloge petletnega plana.

Letos bomo gradili železniško progo Doboj—Banja Luka. To bo naša tretja mladinska proga. Dolga bo 92 kilometrov ter je del bodoče železniške zveze Beograd—Valjevo—Banja Luka. Njen pomen je izredno velik. Vezal bo naše pokrajine, ki jih imenujemo rudni bazen, z našimi središči težke industrije. Koksarna v Lukavcu, ki je v gradnji, bo na ta način povezana s pokrajinami, od koder bodo dobivali surovine. Poleg tega pa bo omogočala smotno izkoriščanje velikanskih gozdnih zakladov vzhodne Bosne. Doslej zaradi slabih prometnih zvez vsa ta bogastva niso mogla biti v dovoljni meri izkoriščena. V teh krajih je približno 150.000 hektarjev gozdne površine, tam ležijo velikanski zakladi.

Mladina Jugoslavije se je obvezala, da bo k tej gradnji poslala 80.000 mladincev. Nad dve tretjini bo kmetijske mladine, ostalo pa bo šolska mladina. Slovenija bo poslala na to delo 3500 mladincev. Dela se bodo začela 1. aprila tega leta.

Tudi mladinci krškega okraja se že pripravljajo, da bodo sodelovali, kakor so doslej pri vseh naših akcijah. Že razpravljajo po mladinskih aktivih, koliko jih bodo poslali na delo za korist vsega našega ljudstva. Zopet bodo prišli nazaj naši mladinci kot večkratni udarniki, predvsem pa z zavestjo, da so pomagali graditi progo takrat, ko je na našo domovino gledal ves svet z občudovanjem. Naša mladina bo z delom odgovorila vsem, da je pripravljena za neodvisnost sprejeti vsako žrtev.

Volilna enota Bizeljsko—Stara vas (Bizeljsko)—Sv. Peter: kandidat tov. Dernač Jakob, namestnik tov. Pečnik Gustav.

Volilna enota Raka—Bučka—Studeneč—Sv. Duh: kandidat tov. Iljaž Franc, namestnik tov. Bajc Joško.

S terena prihajajo poročila, da so volivci z zadovoljstvom sprejeli kadidature, ki jih je predložil okrajni odbor Osvobodilne fronte na svojem nedavnem zasedanju v Krškem. Val sestankov je zajel skoro vsako vas. Predvsem je opaziti veliko razgibanost v volilnem sektorju Stari grad—Sromlje, kjer so sprejeli tekmovalne ter so se zavezali, da bodo volitve izvršili stoodstotno.

VOLIVCI KO OF ŠMARJE NAPOVEDUJEJO TEKMOVANJE!

Sevniški sektor je napovedal tekmovalne vsem sektorjem krškega okraja. Priprave na volitve so tam v polnem teku, sestanki so živahni. Volivci krajevnega odbora Šmarje pa so poleg tega napovedali tudi tekmovalne Sevnici in Zabukovju: kdo bo prej in s številnejšo udeležbo izvedel volitve. Sevnčani in Zabukovjani so na sestankih tekmovalne sprejeli.

NA KLUKOVI GORI SO IMELI DOBER SESTANEK

Z velikim zanimanjem so se volivci klukove gore udeležili svojega predvolilnega sestanka, ki so ga imeli preteklo nedeljo. Na sestanku je prišlo nad štiri-deset volivcev. Doslej so sestanki tam slabo izpadli, zato je taka udeležba znak, da so se ljudje začeli zanimati za politično življenje.

Na sestanku je podal obširen referat kandidat te volilne enote tovariš Pešak Ivo iz Krškega. Govoril je predvsem o zunanjepolitični situaciji, o kateri so pozneje volivci obširno diskutirali. Iz pogovora se je lahko videlo, da se volivci prav zanimajo za svetovne dogodke, o katerih večkrat razpravljajo.

Ko so nekateri izmed navzočih skušali dokazati, da so pri gospodarskih ukrepih oblasti preveč obremenjeni, niso imeli sreče. Volivci sami so jim raztolmačili, da je menda le bolj prav, da oddajo to, kar je treba, tudi veliki kmetje, saj mali in srednji kmetje vestno izpolnjujejo svojo dolžnost do skupnosti. Zakaj bi tega ne storili še veliki kmetje? — tako so vprašali. In to čisto po pravici.

V vselem razpoloženju se se razšli ter so izrazili željo, da naj bi še večkrat kdo prišel k njim.

Volitev pa se bodo udeležili vsi brez izjeme. In »črne«, pravijo, da ne bo niti ene.

Naše KDZ v sotelski dolini

Pred kratkim se je vršil na Bizeljskem redni letni občni zbor kmetijsko-vinogradniške delovne zadruge, ki nosi ime bizeljskega rojaka Franca Gregla. Uvodoma naj povemo, da je bil Franc Gregl eden izmed najboljših bizeljskih vinogradnikov, trden, delaven srednji kmet in predan zadružnik, ki je že v predvojni dobi posvetil vse svoje delo zadružni misli z edinim namenom, da koristi našemu malemu in takrat tako zelo izkoriščenemu vinogradniku. Svobodoljuben kot je bil, se je že v prvih dneh okupacije vključil s svojimi sinovi v osvobodilno gibanje ter naposled padel s svojim sinom Zvonkom kot talec pod streli okupatorja, medtem, ko je njegov drugi sin Zdravko, nazvan »Hrabri« potem, ko je pobil sam že nad 40 okupatorskih nasilnikov dal svoje življenje kot borec Kozjanskega odreda. Ta, v kratkem navedena dejstva o delu zvestega borca za dvig malega človeka, naj v kratkem pojasnijo, zakaj si je bizeljska KVDZ nadela njegovo ime. Ker pa nameravamo v prihodnjih številkah našega lista obširneje razpravljati splošno o razvoju, delu in problemih naših delovnih zadrug v sotelski dolini, smatramo za umestno, da se v zvezi s tem spominjamo tudi tistih borec iz kmetijskih vrst, ki so v borbi za svobodo in napredek delovnega ljudstva žrtvovali največ kar so mogli, to je, ne samo svoje delo, temveč tudi svoje življenje ter s tem polagali temelje sedanjim socialističnim preobrazbi naše vasi.

Kot že omenjeno, je polagala bizeljska KVDZ obračun dela v prvem letu svojega obstoja. Med polnoštevno zbranimi zadružniki je vladalo že zjutraj pred začetkom občnega zbora prav praznično razpoloženje, ki se je dvigalo, ko so prispele delegat ministrstva za kmetijstvo LRS dr. Čeferin predstavniki komiteja in OLO Krško ter delegacije KDZ iz Leskoveca, Stare vasi in Ledine v sosedni Hrvatski. Z napetostjo so prejšnji kmetijski gospodarji, nekdanji težaki in bivši hlapci, a sedaj enakopravni zadružniki, tovariško zbrani pričakovali poročila upravnega odbora, radovedni na pregled končnega uspeha svojega dela v zadružnem gospodarstvu. Iz poročila upravnega odbora posnemamo nekaj najznačilnejših podatkov iz delovanja zadruge, ki je posebno v primerjavi s kmetijskim gospodarstvom privatnega sektorja pokazalo izredne uspehe kljub temu, da zadružniki v prvem letu svojega udejstvovanja še niso mogli zbrati dovolj izkušenj.

Površina zadružne zemlje znaša 109,73 ha, kar predstavlja 3,6% površine celotnega KLO, med tem je 12 ha orne zemlje in 25 ha vinogradov, od katerih je pa donosnih samo 19 ha, ostalo se pripravlja za obnovo. Vseh članov je imela zadruza 87, od teh za delo sposobnih v celoti samo 35, delno sposobnih pa 9, ki so opravili skupno 10.561 storilnih dni, kar da povprečno na enega člana 251 storilnih dni, med temi je opravil najboljši zadružnik 421, najslabši pa 32 storilnih dni. Vrednost storilnega dne je znesla 150 din, bila bi pa za približno 40 din višja, ako bi vsi delasposobni zadružniki izpolnili navedeno povprečje storilnosti. Zato pa se je običajno pokazalo pomanjkanje delovne sile posebno v poletnih mesecih, ko se je istočasno nagrmadilo delo v vinogradih, na polju in na travnikih, vsled česar si je morala zadruza pomagati z najeto delovno silo, v ostalem so pa zavedni zadružniki napeli vkljub pomanjkljivi oskrbi vse sile, da je bilo delo pravočasno opravljeno. Za svoje uspešno in vestno delo so bili tudi javno pohvaljeni in nagrajeni najzavednejši zadružniki Travničar Alojz, Maluz Avgust, Ricijas Milan in 61-letni Krohmajluk Hilarij, ki je služil 35 let za hlapca, a je komaj sedaj kot enakopraven zadružnik dobil polno priznanje za svoje delo, ravnotako pa je bila pohvaljena tudi 74-letna zadružnica Mihelin Jožefa, ki je prostovoljno opravila okrog 100 trudodni in vršila delo ravnotako skrbno in vestno kakor poprej v lastnem gospodarstvu.

Glede rentabilnosti posameznih kmetijskih panog izkazuje v bilančnem poročilu največji uspeh vinogradništvo in sadjarstvo, medtem ko je živinoreja in svinjereja izkazala pasivne postavke.

Tozadevna krivda je deloma v tem, ker je zadruza nabavila nekaj živine po prostih cenah, oddala pa po nižjih cenah, v glavnem pa je povzročila pasivnost pomanjkljiva krmska baza, kateri je treba v bodoče posvetiti največjo pažnjo. Razumljivo je, da bo zadruza v bodoče usmerila svoje delo v glavnem na vinogradništvo in sadjarstvo, ki pa oboje kliče po obnovi. Ta je pa možna na zadružni osnovi, ki lahko brez vidnega primanjkljaja na pridelku izloči večje površine iz pro-

duktivnosti in jih pripravi za obnovo, medtem ko privatnik v svojem brobno-kmetijskem gospodarstvu tega nikakor ne more storiti.

Zanimiva je tudi primerjava odnosov privatnega in zadružnega sektorja napram državnemu gospodarskemu sektorju. Tako je n. pr. KVDZ oddala s svojimi 12 ha orne površine 15.000 kg krompirja, ves KLO pa je imel na 501 ha orne površine samo 35.000 kg obvezne oddaje, kar znači, da je zadruza sorazmerno s površino orne zemlje oddala 11 krat več kot privatni sektor, dasiravno je bilo sorazmerje posevkov v obeh sektorjih približno enako, razen tega so pa zadružniki kakor tudi zadruza sama dovolj založeni s krompirjem za prehrano in za seme, česar pa o privatnem sektorju ne moremo trditi. Isto velja tudi več ali manj za vse ostale pridelke, kar nam pa da mnogo misliti glede produktivnosti in rentabilnosti zadružnega kmetijskega gospodarstva napram privatnemu.

Končno je omembe vredno dejstvo, da je zadruza vložila v svoje fonde 32,5% čistega dohodka ter izkazuje n. pr. socialni fond znesek preko 170.000 din, medtem ko je bil tekom leta izplačanih nad 24.000 din v socialne svrhe. Zaenkrat se oskrbuje iz socialnega fonda 7 dela nezmožnih zadružnikov, ki pa bodo v bodoče še z večjim zaupanjem gledali na svojo zadruzo in ji tudi pomagali po svojih zmoglostih.

Das bi lahko razčlenili še marsikateri problem bizeljske KVDZ vendar naj to zaenkrat zadostuje in nam da pobudo, da bi obšotelski in ostali zadružniki stalno razpravljali v »Našem delu« o svojih uspehih in izkušnjah ter v medsebojni povezavi krepili zadružništvo in zadružno zavest v tekmi za čim popolnejšo socializacijo naše vasi. V vzpodbudo naj povemo še to, da je bizeljska KVDZ prejela od Okrajnega odbora OF prehodno zastavico kot najuspešnejše delujočo zadruzo v okraju in je zato tem bolj razumljivo, da se je njen občni zbor zaključil z veselimi rajanjem, ki mu je dal čvrst kulturni povdarek krepak zadružni moški pevski zbor, katerega prvi nastop nam jamči, da se bo v zadruzi tudi kulturno-prosvetno delo ravnotako krepko razvijalo. P. J.

Delo aeroklubov napreduje

V našem okraju imamo troje aeroklubov. V klubih v Krškem, v Brežicah in v Kostanjevici je včlanjeno skupno 215 članov povečini so iz vrst delavske in kmetijske mladine.

Priredili bomo vrsto tečajev, na katerih se bodo člani spoznavali z letalstvom. Najprej nameravamo pričeti z modelarskim, jadralnim in s padalskim tečajem. Spoznavali se bomo z letalsko tehniko na splošno, predvsem pa z razvojem letalstva v naši državi. Tako bo iz teh klubov kmalu lahko izšel kader jadralnih pilotov, ki bodo imeli osnovno znanje in bodo pozneje lahko postali motorni piloti.

Vsi klubi so že imeli svoje ustanovne skupščine. Temeljito so se pripravili na delo. Pomagali pa nam bodo tudi nastavniki iz vojaške enote v Cerkljah.

V Krškem so najbolj aktivni v organiziranju tečajev. Imajo seveda težave, ker manjka strokovnjakov, toda z dorbo voljo bo šlo naprej. Aeroklubi so se povezali tudi z letalsko zvezo, ki nam nudi precej pomoči. Zveza nam je dodelila šolsko padalo, tako da bomo lahko izvajali praktične vaje. Imamo pa tudi dvojne jadralnih letal.

Klub v Kostanjevici je med pionirji na šoli že organiziral modelarski tečaj. Finančna sredstva pa so si sami preskrbeli s tem da so priredili kulturno predstavo, dobiček pa so namenili v korist aerokluba.

Naše delo je velikega pomena, saj vzgajamo kader za našo Armado. Tri članke kluba smo že poslali v motorno pilotško šolo v Rumo. Člani in mladinci sploh pa najbrže še niso točno seznanjeni s pogoji vpisa, ker bi moral biti rezultat lepši.

Svoje delo bomo predvsem povezali z nastavnimi centri izvenarmadne vzgoje. V Krškem so nam mladinci predvojaške vzgoje lepo pomagali urediti prostore, kjer bomo imeli praktični pouk. Mi pa jim bomo izdelali razne učne predmete v naših modelarskih tečajih ter jim bomo uredili tudi strokovno knjižnico. Tako bomo delali roko v roki.

O naših uspehih pri praktičnem pouku pa bomo še poročali.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Tovariš Pešak je bil pred vojno delavec, ki je na lastni koži občutil socialne krivice, ki jih je moral prenašati delavski razred v kapitalistični družbi. Zato se je v času narodnoosvobodilne borbe brez pomisleka pridružil OF, s katero je sodeloval kot politični aktivist na terenu, predvsem v tistih krajih, kjer so ga sedaj izbrali za kandidata. Po osvoboditvi je opravljal razne službe pri okrajnem ljudskem odboru. Bil je tajnik izvršnega odbora, predsednik planske komisije ter predsednik okrajnega ljudskega odbora, dokler ga zaupanje Partije ni poklicalo na sedanjo odgovorno dolžnost.

Volivci njegovega sektorja so mu izkazali zaupanje, ki se izraža predvsem na mnogih dobro obiskanih sestankih, na katerih vsi brez izjeme odobravajo njegovo kandidaturo.

PRI BLIŽNJIH VOLITVAH BOMO VOLILI TRINAJST POSLANCEV

V članku, objavljenem v zadnji številki našega lista, je bilo nekaj pomoči v objavi razdelitve okraja na posamezne volilne sektorje oziroma na volilne enote. Vsled tega v naslednjem ponovno navajamo razdelitev okraja in kandidature posameznih kandidatov, ki jih je ljudstvo med tem na predvolilnih sestankih že sprejelo.

Volilna enota Brežice (okolica)—Globoko—Pišce: kandidat tov. Hribar Janez, namestnik tov. Podgoršek Edo.

Volilna enota Sevnica—Šmarje—Zabukovje: kandidat tov. Colner Edi, namestnik tov. Planinc Rihard.

Volilna enota Jelovec—Boštanj—Log—Lončarjev dol—Blanca—Poklek: kandidat tov. Dolinšek Mirko, namestnik tov. Dobovšek Franc.

Volilna enota Rajhenburg—Dovško—Stolovnik: kandidat tov. Šterban Karl, namestnik tov. Geršak Miha.

Volilna enota Senovo—Veliki kamen—Podsreda: kandidat tov. Tacar Martin, namestnik tov. Božičnik Jože.

Volilna enota Stari grad—Zdole—Pečice—Sromlje—Artiče: kandidat tov. Pešak Ivo, namestnik tov. Cerjak Ivan.

Volilna enota Brežice—Dobova—Kapele: kandidat tov. Bohinc Rozika, namestnik tov. Poljanšek Nace.

Volilna enota Krška vas—Čatež—Jesenice—Velika dolina: kandidat tov. Colarič Lojze, namestnik tov. Zevnik Franc.

Volilna enota Cerklje—Skopice—Brege—Veliki Podlog: kandidat tov. Žokalj Lojze—Džidži, namestnik tov. Račič Tone.

Volilna enota Krško—Videm—Leskovec—Senuše: kandidat tov. Zemljak Jože, namestnik tov. Maležič Rudi.

Volilna enota Kostanjevica—Sv. Križ—Črneča vas: kandidat tov. Dragan Franc, namestnik tov. Jordan Janko.

Nekaj o delu na Krajevnem ljudskem odboru Videm ob Savi

Trgovinska inšpekcija je pri pregledu izdajanja potrošniških nakaznic na KLO Videm ob Savi ugotovila, da je KLO odno-
sno referent za izdajanje potrošniških
nakaznic, tov. Zorko Milka, izdajala živil-
ske in industrijske nakaznice tudi ne-
upravičencem. Med neupravičenci sta pre-
jemali potrošniške nakaznice tudi družini
Sirk Alojza, delavca iz Stare vasi, in Mr-
goleta iz Stare vasi. Tov. Sirk Alojz je bil
zaposlen do meseca julija v tovarni Celu-
loza kot industrijski milničnik, od tega
časa pa je bil brez posla do meseca janu-
arja 1951. KLO je pa kljub temu izdajal
njegovi ženi in otrokom živilske nakaz-
nice, dasiravno jim po določilih nakazbe
o ustalitvi delovne sile ne pripadajo. Po
pregledu trgovinske inšpekcije, ko se je
prizadeta stranka zglasila na KLO-ju pri
tov. Zorko Milki in vprašala, zakaj ne
dobi živilske nakaznice, ji je tov. Zorko
odgovorila: »Ne dobite zato, ker vas je
domačinka sosedja zatožila in je bila zato
tudi kaznovana.« Dasiravno tov. Zorko
Milka ni vedela, kdo ali če je sploh kdo
prijavil, je stranki odgovorila in poimen-
sko obdolžila sosedo ter s tem ustvarja
sovražstvo med posameznimi prebivalci.
Kot uslužbenka KLO-ja in referent za iz-
dajanje živilskih in industrijskih nakaznic
bi morala dobro poznati za to določene
uredbe in taki stranki v prvem mesecu
pojasniti, zakaj ne dobi potrošniških na-
kaznic, ne pa celih sedem mesecev izda-
jati živilske nakaznice brez potrdila pod-
jetja, da je glavni družine kot nosilec
zagotovljene preskrbe v delovnem raz-
merju. Navodilo k Uredbi o ustalitvi de-
lovne sile točno poudarja, da mora odgo-
vorna oseba, ki izdaja potrošniške nakaz-
nice, vsak mesec zahtevati potrdilo o za-
poslitvi glavarja družine odnosno nosilca
zagotovljene preskrbe.

V KLO Videm ni to edinstveni primer,
marveč se takšni primeri dogajajo tudi
pri razbitju raznih planov odkupov in
določitvi davkov ter akontacij. Ljudem,
ki se obračajo na KLO za pojasnila, funk-
cionarji in uslužbenci KLO-ja enostavno
odgovorijo: »Ta in ta te je zatožil, zato
smo te pa tako obremenili« itd., namesto
da bi kot funkcionarji KLO-ja in odgo-
vorni uslužbenci ljudem tolmačili potrebo
in uredbe ter jim nakazali pravilnost dela
ljudske oblasti.

V letu 1950 je izšla Uredba o obveznem
škropljenju sadnega drevja ter zatiranju
škodljivca sadnega drevja — ameriškega
kaparja. V KLO Videm je bila tudi do-
ločena ekipa s sektorskim vodjem, da bo
opravljala to odgovorno delo. Ekipa dveh
mladeničev je dobila nalogo, da vrši
škropljenje pri raznih kmetovalcih v ob-

močju KLO Videm. Pri tem delu je ekipa
škodljivo vršila to odgovorno delo. Dne
1. 12. 1950 je pri nekem kmetovalcu škro-
pila eno uro in pol ter porabila za škrop-
ljenje 10 kg durle odnosno okrog 200 litrov
mešanice. V poročilo pa je dala, da so
škropili 10 ur in porabili 72 kg durle
odnosno 1200 litrov mešanice z vodo. Pri
tem delu so oškodovali kmetovalca s tem,
da bi moral plačati 2150 din, drevje pa ni
bilo poškropljeno, marveč so šli skozi sa-
dovnjak, da so se dotaknili tu pa tam
kakšnega drevesa. Iz tega je razvidno, da
so na eni strani s poročili, ki jih je ekipa
dajala, varali ljudsko oblast, na drugi
strani pa gospodarsko sabotirali in vodili
špekulacijo. Da je to točno, nam potrjuje
tudi to, da je kontrola pri pregledu ugo-
točila 198 kg durle več, kot pa bi morala
biti dejanska zaloga. To se pravi, da niso
samo enega kmeta ogoljufali z nepravil-
nimi računi in poročili, pač pa je bilo
teh zlorab več.

Ljudje so se zgražali nad delom te
ekipe ter so se zaradi tega tudi pritožili
na KLO, toda KLO ni ničesar ukrenil.
Tajnik KLO, ki je obenem tudi predse-
dnik kmetijske zadruge, je tako nepravilno
sestavljene račune potrjeval, ljudem pa,
ki so se pritoževali, je grozil z javnim
tožilstvom.

To je samo nekaj takih primerov grobih
napak, o katerih je treba javno sprego-
voriti ter jih takoj popraviti. Ni čuda, če
tu in tam kdo kritizira delo oblastvenih
organov, saj so take kritike dostikrat ute-
meljene in upravičene.

Sadjarji, zavedajmo se velike nevarnosti!

Na zadnjem zasedanju okrajnega ljud-
skega odbora Krško, ki je bilo dne 17. fe-
bruarja, je OLO razpravljali tudi o za-
tiranju ameriškega kaparja v našem
okraju. Iz poročil ljudskih odbornikov,
posebno pa iz diskusije tovarišja pover-
jenika za kmetijstvo je razvidno, da
pomeni razširitev ameriškega kaparja v
krškem okraju velikansko nevarnost za
naše gospodarstvo. Če ne bomo temu
vprašanju posvetili več pozornosti, bo v
teku desetih let naše sadjarstvo popol-
noma uničeno. Predvsem velja to za južni
del okraja, vse od Vidma pa do Sotle.
Aktivnost krajevnih ljudskih odborov pri
zatiranju pa je nezadostna, nezadostna
pa je tudi pomoč političnih organizacij.

V naslednjem bomo podali pregled
borbe proti ameriškemu kaparju, to pa
predvsem zaradi tega, ker je še čas, da
zamujeno nadomestimo in popravimo.

Kako bomo preprečili nadaljnje okužbe po ameriškem kaparju

Gospodarska škoda, ki jo povzročajo
škodljivci na sadnem drevju, je ogromna
in znaša velike vsote. Poglejmo samo ne-
kaj glavnih škodljivcev, ki nam leto za
letom povzročajo na sadnem drevju ve-
liko škodo. Kot glavni sadni škodljivci,
ki je že okužil vse sadovnjake v severo-
vzhodni in deloma tudi v južni Sloveniji,
je ameriški kapar ali »San Jose«. Na-
dalje sta povzročitelja gospodarske škode
v sadjarstvu cvetožer in jabolčni zavijač,
vendar pa nista tako nevarna našemu
sadnemu drevju, kakor je ameriški ka-
par, ki danes tako rekoč kosi naše sadno
drevje.

Kapar »San Jose« je prenešen iz Ame-
rike v Evropo pred prvo svetovno vojno.
Iz sosedne Madžarske je ta škodljivci
prišel v Jugoslavijo ter se je spopetka
najbolj razširil v Vojvodini, dočim danes
obstojajo okužbe v Romuniji, Češkoslo-
vaški, vzhodni Nemčiji, Italiji in južni
Rusiji.

Kako spoznamo okužbe po ameriškem kaparju?

Na vejah sadnega drevja vidimo sive,
okoli 1 mm okrogle pokrovčke, pod ka-
terimi se nahajajo kaparji. Če pa okužbe
po opisanem načinu niso vidne, jih spo-
znamo najbolje tako, da odstranimo z
nožem lub in pod lubom opazimo rdeče
pike, ki so nastale vsled kaparja. Spo-
mladi opazimo najprvo ličinke, ki so ve-
like komaj 0,2 mm, iz katerih se razvi-
jejo kaparji. Kaparji moškega spola se
razvijajo nekoliko prej, a ženskega spola
nekoliko pozneje. Samice začnejo kotiti
žive mladiče v drugi polovici meseca maja
in to 400 do 600. Izlezione ličinke se ne-
koliko svobodno gibljejo po drevesu, nato
se pričvrstijo na drevesni skorji in do-
bivajo belo sive pokrovčke. Potomstvo
ene same samice pri treh letnih genera-
cijah znaša okrog 1 milijardo 600 milijo-
nov. Prezimijo samo ličinke, ki prenesejo

—30 stopinj mraza. Škodo povzročajo na
sadnem drevju kaparji tako, da sesajo
iz drevesa organsko hrano, a na drugi
strani ne more več drevo dihati, ker je
pokrito z debelo prevlaklo kaparjev.

Zatiranje kaparja

Kljub temu, da so okužbe ponekod že
splošne, vendar pa še niso tako močne,
da jih ne bi mogli s pravilnim škroplje-
njem in nego sadnega drevja ublažiti in
rešiti sadno drevje končnega propada.
Škropljenje starejšega sadnega drevja, ki
je močno okuženo, ima ta pomen, da
sadnemu drevju podaljšamo življenjsko
doba, nikakor pa ne smemo misliti, da
bomo z enkratnim zimskim škropljenjem
popolnoma uničili kaparja, marveč je
potrebno izvršiti več poletnih škropljenj,
kakor bo to pozneje opisano.

Mnogi naši sadjarji in nesadjarji so
danes mišljenja, da zimsko škropljenje
sadnega drevja nima nobenega zatiral-
nega učinka. Toda vzrok neuspehov v
minulih letih so posledica mnogih napak,
katere se v bodoče ne bi smele ponav-
ljati. Kot glavni vzrok neuspeha pri za-
tiranju kaparja je bilo pokvarjeno škro-
pivo, ki so ga KZ in KLO-ji pustili na
takšnih mestih, da je zamrznilo. Nadaljnji
vzrok je bil, da se ni pazilo na pravilno
koncentracijo škropiva, zraven tega pa
površno škropljenje.

Kako spoznamo, da je škropivo pokvar-
jeno? Vsepovsod, predno pričnemo s škro-
pljenjem, je nujno potrebno, da škropivo
»durlo« ali »drevosan« preizkusimo, če
sta uporabna, in sicer tako: Vzamemo ste-
klenico, katere volumen znaša 5 del; to
steklenico napolnimo z 9 deli vode in
1 delom škropiva in dobro premešamo.
Če opazimo, da škropivo emulgira, to se
pravi, da se v vodi razprši v drobne kap-

ljice ter postane pri durli belo sive bar-
ve, je znak, da je škropivo uporabno; če
pa opazimo, da škropivo (preparat) ne
emulgira, da na površini vode plavajo
mastni madeži in se preparat čez nekoliko
časa sesede na dno posode, je znak, da
je škropivo pokvarjeno, s katerim ne
smemo škropiti, ker povzročimo več škode
kakor pa koristi. Če pa smo v dvomu,
tedaj je najboljšje, da vzorec škropiva
odpošljemo v analizo Kmetijskemu znan-
stvenemu zavodu v Ljubljano.

Da bi bil efekt škropljenja zadovoljiv,
je potrebno pred škropljenjem napraviti
tole: V okuženem področju morajo do-
tični sadjarji, ki imajo močno okuženo
sadno drevje, katero se bo prej ali slej
posušilo, posekati, drobnejše veje na me-
stu sežgati, a debelejšje veje in debela opa-
liti in uporabiti za kurjavo, nikakor pa
ne pustiti v sadovnjakih na kupih, kakor
se to na žalost danes dogaja, predvsem
na območju KLO-ja Globoko. Kakor je
bilo že povedano, so ličinke kaparja ve-
like samo 0,2 mm, zato jih razne ptice in
veter raznašajo ter povzročajo nadaljnje
okužbe. Nadalje je potrebno v neposredni
bližini sadovnjakov posekati črni trn in
glog, na katerih se redi kapar in povzro-
ča okužbe. To bi moralo biti obvezno
opravilo vseh sadjarjev, predvsem bi pa
morali za to skrbeti KLO-ji. Kot drugo
in zelo važno opravilo je čiščenje in po-
mlajevanje sadnega drevja. Čiščenje in
pomlajevanje sadnega drevja se z uspe-
hom dela v teku zime ob toplejšem vre-
menu, kakor ga imamo v letošnji zimi.
Za odstranjevanje vej uporabljamo dre-
vesno žagico, ki ima premakljiv list, da
lahko delamo med gostim vejevjem. Naj-
prej odstranimo suhe veje, katerih je
največ v spodnjem delu krone, nato vse
bolehnje veje, ki so močno napadene po
kaparjih, zalubnikih in belo omelo, ki je
pravi parazit sadnemu drevju, potem pri-
dejo na vrsto veje, ki močno vise k tlom
ter ovirajo razna dela in končno vse pre-
goste veje, ki se križajo. Potrebno je tudi
odstraniti lišaje in mahove; lišaji in ma-
hovi ne odvzemajo drevju hrane, temveč
ovirajo dihanje ter nudijo zavetišče raz-
nim sadnim škodljivcem, zato je potrebno
po odstranitvi te odpadke na mestu se-
žgati, da uničimo številne sadne škodljiv-
ce. Veje odžagamo tako, da je rana čim
manjša, potrebno je tudi, da rane nama-
žemo z gorkim katranom, ki ne pospešuje
celjenja ran, temveč uniči razne trohno-
bne glivice, ki povzročajo gnitje lesa. Pri
mazanju ran s katranom ne smemo na-
mazati cele rane, marveč moramo pustiti
ob zunanjem robu rane za 1 cm nenama-
zan kolot, da ne uničimo kambijalnega
stanišča.

Pomlajevanje sadnega drevja

Z uspehom pomlajamo naslednja sadna
plemena: jablane, hruške, slive, breskve
in tudi višnje prenašajo periodično po-
mlajevanje, dočim marelice zaradi smo-
like ne prenašajo pomlajevanja. Drevo
vedno pomladimo v piramidalni obliki
in sicer tako, da veje prikrajšamo na
eno tretjino do dveh tretjin dolžine. Pri
peškarih prikrajšamo veje nekoliko bolj
v živo, dočim pri koščičarjih nekoliko
na daljše.

Zimsko škropljenje sadnega drevja

Danes uporabljamo za zimsko škro-
pljenje sadnega drevja durlo, drevosan in
žveplenoapneno brozgo, katere pa vsled
pomanjkanja žvepla, ker smo vezani na
uvoz, nimamo v zadostni količini. Durla
je tako imenovani dotikalni strup, ki jo
uprabljamo v šestodstotni koncentraciji.
Pri napravi škropiva moramo paziti na
določeni odstotek, kajti če bi napravili
premočno koncentracijo, tedaj ne uničimo
samo kaparja, marveč tudi sadno drevje;
če pa je koncentracija prešlaba, tedaj
nima pravega učinka. Nadalje je tudi pa-
ziti na to, da ne škropimo prepozno, ko
je sadno drevje odgnalo, ker osmodimo
cvetno brstje. Navedeni preparat ni pri-
poročljivo leto za letom uporabljati, ker
bi sadnemu drevju lahko škodoval, zaradi
tega je potrebno škropiva po možnosti
menjati, tako bomo v bodoče škropili s
tekočim pantakanom in žveplenoapneno
brozgo. Zelo priporočljivo je kombinirano
škropivo, ki je sestavljeno iz 1 odstotne
bordoške brozge (modra galica) in 1 od-
stotnega tekočega pantakana. S tem kom-
biniranim škropivom uničimo istočasno
kaparja cvetožerja in glivično bolezen
škrlup. Škropimo spomladi, predno se
cvetno brstje odpre. Pantakan, ki je do-
tikalni strup, deluje na kaparja in cveto-
žerja, a bordoška brozga na škrlup in
uničuje trose, ki se širijo pri vlažnem
vremenu.

Pri zimskem škropljenju moramo sadno
drevje temeljito poškropiti in sicer tako,
da od drevesa teče, kajti pri zimskem
škropljenju ne sme ostati niti 1 kvadratni

centimeter drevesa nepoškropljen. Če pa
hočemo to delo temeljito izvršiti, moramo
imeti dobro drevesno škropilnico, kajti
danes je sadjar brez škropilnice isto kot
poljedelec brez pluga. Ker pa imamo dan-
es največje težave zaradi pomanjkanja
drevesnih škropilnic, je nujno potrebno,
da so vse razpoložljive škropilnice v
uporabi, da bi čimveč sadnega drevja po-
škropili.

Poletno škropljenje sadnega drevja

Za poletno škropljenje sadnega drevja
ne uporabljamo drevesnih karbolinejev,
marveč žveplenoapneno brozgo, bordoško
brozgo, tekoči pantakan in razne druge
žveplene preparate, s katerimi uničimo
glivične bolezni. Žveplenoapneno brozgo
uprabljamo za poletno škropljenje v
2 odstotni koncentraciji z dodatkom 300
do 400 gr svinčene arzenata, ki deluje
na vse grizeče sadne škodljivce, a žveple-
noapnena brozga na škrlup. Ker nam pa
danes največjo škodo dela ameriški ka-
par, bomo v bodoče uporabljali za po-
letno škropljenje tekoči pantakan. Če ho-
čemo ameriškega kaparja omejiti na
minimum, je potrebno, da izvedemo tri-
do štirikratna poletna škropljenja.

Zatiranje ameriškega kaparja bo uspeš-
no le tedaj, če bomo upoštevali navedene
smernice, ki se opirajo na izsledke so-
dobne znanosti ter na raziskovanja naših
kmetijskih ustanov.

Škropljenje in čiščenje sadnega drevja na območju OLO Krško

Če pogledamo okrajni plan in realiza-
cijo čiščenja in škropljenja sadnega drev-
ja, ugotovimo, da je docela nezadovoljivo.
Po planu je bilo poškropiti v letu 1950-51
37.825 sadnih dreves, a poškropljenih je
9429 dreves, kar znaša 24,8 odstotka. Da
je realizacija plana zelo nizka, je več
vzrokov, a glavni vzrok je v tem, da
poedini KLO ne polagajo nobene pažnje
na to zelo važno kmetijsko nalogo. Tudi
množične organizacije, ki bi morale pri
tej akciji aktivno sodelovati, lahko mirne
duše rečemo, da niso do sedaj prav nič
storile. KLO-ji, ki so se pri tej akciji
slabo pokazali, so: Bizeljsko, Stara vas
(Bizeljsko), Pišce, Krška vas, Jesenice,
Čatež, toda eden od najslabših je KLO
Kapele, katerega vodstvo se popolnoma
nič ne briga. Tu izgledajo sadovnjaki
kakor pragozdovi, ki so žarišče ameriške-
ga kaparja. Dočim pa moramo nekatere
KLO-je glede te akcije pohvaliti, kakor
na primer: Brežice-okolica, Stari grad,
Globoko in Leskovec. Kakor je razvidno,
je realizacija zelo nizka. Nujno je po-
trebno to delo poživiti in zaostriti na
maksimum. Tudi množične organizacije
naprošamo, da sodelujejo pri tej važni
kmetijski nalogi, da bomo z združenimi
močmi rešili naše sadno drevje končnega
propada ter pridelali potrebno količino
dobrega, zdravega sadja našemu delov-
nemu človeku.

Verdijeva proslava v Krškem

Te dni je Ljudska univerza v Brežicah
dostojno počastila 50-letnico smrti velike-
ga italijanskega skladatelja Giuseppe
Verdija.

Uvodoma je šolski upravitelj tov. Škrabl
Lojze v daljšem govoru orisal življenje in
delo velikega italijanskega komponista.
Temu je sledilo izvajanje Verdijevih
skladb. Orkester SKUD-a Stanka Čer-
nelča v Brežicah je pod taktirko tov.
Škrabla v kvintetu izvedel ouverturo iz
»Traviate« ter »Veliko fantazijo« iz »Tru-
badurja«. Tov. Baškovič Franc pa je za-
igral solistični točki, in sicer »Slavnostno
koračnico« iz »Aide« ter šansoneto »Žen-
ska le vara nas« iz »Rigoletta«.

Pohvaliti moramo izvajanje celotnega
kvinteta odnosno sekteta, kjer je tov.
Škrabl Lojze igral na čelo, tov. Rueh
Branko, ravnatelj glasbene šole, na klari-
net, tov. Kolenc Ivan na klavir, tov. Ba-
škovič Franc na harmoniko; hvaležni pa
smo še posebej gostoma iz krškega SKUD,
namreč tov. Križmanu Antonu, ki je igral
I. violino ter tov. Ivačiču Marijanu II. vi-
olino.

Na tej priložnosti se je izkazalo, da ima-
jo Brežičani le smisel za kulturo, saj je
bil obisk rekorden za Ljudsko univerzo.
Videli pa smo hkrati tudi, kakšna kul-
turno-prosvetna panoga zlasti zanima tu-
kajšnje prebivalce. Nad 120 poslušalcev
je s toplimi aplavzi izrazilo svoje zado-
voljstvo, prav vsi pa so si iskreno želeli,
da nas s takšnimi izvedbami in priredit-
vami ponovno in čim prej razvedre.

NOVICE IZ NAŠIH KRAJEV

Kaj delamo za 8. marec

Pri nas v Artičah imamo šiviljsko-krojni tečaj; v Št. Petru učimo žene kuhati; v Boštanju gospodinjiti; na Vel. Dolini ravno tako; na Studencu bomo kar čela dva tedna šivale; v Sevnici se bomo učile šivati, krojiti in kuhati za otroke; povsod pa pomagamo pri šolskih in mlečnih kuhinjah; v 19 otroških posvetovalnicah delimo hrano MDF-a, obiskujemo rejenčke, skrbimo za porodnice in doječe matere; pomagamo pri pobiranju članarine OF, Fronti in Ljudski oblasti pomagamo pri izvrševanju vseh političnih in gospodarskih nalog.

Tako se pogovarjajo žene po vsem okraju, tja sem od Novoletne jelke, ko so iz zbranih sredstev obdarovale preko 14.000 otrok, v vrednosti več stotisoč dinarjev. Komaj je minula ta velika skrb, se že pojavlja nova. Bliža se naš največji Mednarodni ženski praznik, 8. marec. Kako čim dostojneje in čim lepše praznovati ta naš veliki dan?! Odgovor žena širom domovine je — ves svet naj vidi, da praznujemo ženski praznik s poglobljenim temeljitim delom po vseh vprašanih skrbih za mater in otroka, da pomagamo Ljudski oblasti pri izvrševanju vseh gospodarskih in političnih nalog.

Iz izkušnje vemo, da je v tistih KLO-jih kjer so dobri odbori OF in AFŽ, lažje izvesti vsako gospodarsko nalogo. Ko se je pred kratkim vršil popis živine in kmečkih gospodarstev, je zelo dobro uspel povsod tam, kjer je žena-gospodinja vedela in razumela, kako zelo važna je akcija popisa za naše načrtno gospodarstvo. Tudi pri setvenih kakor pri davčnih komisijah so mnogo delale žene našega okraja, kot člani komisij, ali kot pomožni in posvetovalni organi. Mislimo, da je delu setvenih komisij treba posvetiti yso skrb. Vemo, kako zelo je prizadeta naša država po lanskoletni suši. Težke milijone moramo plačevati inozemstvu za uvoženo hrano, zato moramo temeljito pregledati setvene plane KLO-jev, v kolikor so izvršeni in izvršiti priprave za pomladansko setev. Pridelati čimveč hrane za naše otroke in delovno ljudstvo, to naj bo skrb

vsakega kmetovalca, posebej pa mora to biti skrb sleherne kmečke žene in gospodinje našega okraja. Več žita, več koruze, fižola, več krmskih rastlin, oljaric, več sadja ter več prašičev, kokoši, telet in krav, s tem več mleka za naše otroke in me matere bomo manj zaskrbljeno gledale v bodočnost.

Pri vsem delu Krajevnih ljudskih odborov moramo žene pomagati. Posebej moramo pomagati sedaj, ko se pripravljamo na naš veliki ženski praznik.

III. Kongres AFŽ je nakazal ženam skrb za mater in otroka, kot našo največjo in najvažnejšo nalogo. Vprašamo se ali resnično vse žene in matere delamo na tem, da bodo naši otroci imeli boljšo bodočnost? Ponekod da — ponekod pa tudi ne — tak bi bil odgovor.

Ob 8. marcu preglejmo kritično delo odborov AFŽ po vseh vaseh. Ali so povsod po vaseh žene, ki izrecno in nesebično skrbijo za mater porodnico? Učimo li žene paziti na lastno higijeno? Skrbijo li odbori AFŽ za to, komu pusti žena-kmetica svoje otroke ko odide na polje? Ali

hodijo vsi šolski otroci redno in pravočasno v šolo? Ali opravljajo svoje šolske in pionirske naloge? Delajo kaj pionirske organizacije, ali jih morda v naši vasi sploh še ni? Imamo li roditeljske sestanke, skrbijo li naše matere kako otroci v šoli napredujejo? Gledamo li kaj na to kakšno je njihovo zdravstveno stanje, ali jih privajamo čistoči? Skrbimo li za državljansko in družbeno vzgojo otroka, mislimo kaj na to kakšne državljane bomo vzgojili naši domovini?

Vsa ta nešteta vprašanja moramo skrbno pretehtati in dohiteti kar je zamujenega.

Za proslavo 8. marca pripravimo kulturne prireditve kjer naj sodelujejo vse žene našega kraja ali naše vasi. Skupno s kulturno-umetniškimi društvi, ali s šolo pripravimo dobre programe. Povabimo partizanske matere in vdove, povabimo na proslavo vse delovne žene in matere, povabimo vse, ki kakorkoli delajo za dobro naše domovine. Pokažimo vsemu svetu, da smo žene Jugoslavije zavedne borke za napredek človeštva, da vemo zakaj se borimo in zakaj se hočemo boriti.

»Boljšo bodočnost našim otrokom!« To geslo naj zveni v duši vsake žene ob našem največjem prazniku 8. marcu.

Stiplovšek razstavlja v Brežicah

MKUD »Ivan Cankar« na gimnaziji v Brežicah je priredilo v čast Franceta Prešerna svečano akademijo z zelo pestrim sporedom ter organiziralo umetniško razstavo del akademskega slikarja Franja Stiplovška.

Prof. Stiplovšek je svojo mladost preživel v Trstu, kjer je že zgodaj okusil revščino male uradniške družine, iz katere izhaja. Že na osnovni šoli, še bolj pa kasneje na učiteljsku, je prišel do izraza njegov slikarski talent. Po absolviranju slikarske akademije in študijah na Dunaju ter v Zagrebu, kjer je utiral v umetnosti docela svojstveno pot in prišel spriču tega tudi navzkriž z akademizmom omenjenih ustanov, se je povsem posvetil slikarstvu. Tov. Stiplovšek, ki je že prekoračil Abra-

hamova leta, ima za seboj že nad 50 let plodonosnega umetniškega ustvarjanja. Kot profesor risanja pa je s svojim pedagoškim in strokovnim znanjem vzgojil vrsto dobrih risarjev, saj šteje med njimi tudi slikarje-umetnike.

Poleg številnih razstav njegovih del v vseh večjih mestih Jugoslavije, srečamo njegova olja, grafike in lesoreze na umetniških razstavah v Parizu, Florenci, Barceloni, Bruxellesu, Amsterdamu, Strasburgu, Berlinu, Pragi, Trstu, Gorici, Reki in na Dunaju. Dunajsko dnevno časopisje in umetniške revije pa so prinašale tudi reprodukcije njegovih umetniških del. V Monakovem se je revija Die Kunst zelo laskavo izrazila o njegovih stvritvah, zlasti pa je zelo pozitivno in pohvalno oce-

nila kvaliteto ter pomembnost njegovih lesorezov, v katerih tudi v tujini slovi kot mojster. — Reprodukcijske Stiplovških olj in lesorezov pa so prinašale tudi domače revije, katerih ocene ne zaostajajo za inozemskimi.

Umetniška razstava v Brežicah je deloma retrospektivnega značaja, večina del pa je novejšega izvora. Obsega vrsto oljnatih slik, in sicer portrete, tihožitja in pejzaže; nadalje serijo risb s pokrajinsko ter portretističnim motivom in okoli dvajset lesorezov. Razstavljena platna in lesorezi pričajo o umetnikovi poti iz ekspresionističnega stila v zdravi realizem. Njegova dela spadajo danes brez dvoma v klasični repertorij slovenske slikarske dejavnosti.

MKUD »Ivan Cankar« je s tem dokazal, da pravilno pojmuje važnost popularizacije kvalitetnih umetnin in hkrati najlepše izrazil hvaležnost do svojega profesorja-umetnika.

V. M.

Senovčani so napovedali tekmovanje

Frontovci s Senovega so za volitve v Ljudsko skupščino LRS dne 18. marca napovedali tekmovanje vsem krajevnim odborom OF našega okraja. Pravijo, da bodo volitve izvedli tako, da bo udeležba največja in da bo odstotek takih volivcev, ki bi volili v »črno skrinjico«, najmanjši.

Po lanskim volitvah v osnovne organizacije OF so Senovčani razdelili svoj teren na rajone ter so izvolili rajonske odbore OF, ki so potem povezani v krajevni odbor. Ta novi način dela se je izkazal za boljšega ter se je frontna organizacija organizacijsko utrdila.

S tem, ko pozivamo na tekmovanje vse krajevne odbore krškega okraja, hočemo pokazati, da smo enakovredni našim rudarjem, ki tudi vkljub močno povišanemu planu izpolnjujejo svoje delovne naloge ter so v januarju presegli svoj proizvodni plan.

Vse to pa v čast desete obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije!

KMETIJSKA VPRAŠANJA

ZEMELJSKI OREŠEK novi vir za pridobitev najfinejšega olja in dobre živalske krme

Zemeljski orešek ali tako imenovan kikiriki je že precej poznana rastlina tudi pri nas, čeprav je to rastlina južnih krajev. V zadnjih letih so jo gojili v manjšem obsegu v okolici Gorice. Med okupacijo pa so jo sejali tudi Madžari v dolnjo-lendavskem obmejnem pasu. Iz vseh teh pridobljenih poizkusov se razvidi, da tudi v Sloveniji uspeva in to kjer raste žlahtna vinska trta, breske in marelice.

V goriškem okraju je ta rastlina že precej razširjena, predvsem pri Kmetijskih delovnih združenjih. KDZ Bilje in Bukovica ter tudi posamezni kmetje so dobili v l. 1950. dobre rezultate in sicer: KDZ Bukovica in Bilje sta imeli v preteklem letu zasajenega oreška na površini cca 1.50 ha in to kot vmesni sadež med breskvami. Na tej površini je bil pridelek suhega semena nad 2.500 kg, kar znaša hektarski donos 1500 kg. V manjšem obsegu so vršile poizkusne saditve tudi druge zadrage na Krasu, kjer tudi zelo dobro uspeva in so dobili enako dobre rezultate. Poizkusi so se vršili z dvema sortama. Eno sorto so dobili iz Italije pod imenom »Virginia«, katere se je dobro obnesla slabše rezultate so dobili od semena, katerega so prejeli iz Makedonije.

Plod zemeljskega oreška vsebuje največ olja izmed vseh oljnih rastlin. Analiza oreška, zrastlega v okolici Gorice, je pokazala, da vsebuje 45% najfinejšega namiznega olja, beljakovin pa 30%. Iz plodu zemeljskega oreška se pa ne pridela samo olje, temveč se tudi uporablja za hrano kot pečen, kateri je predvsem priljubljen pri otrocih.

Rastlina oreška je stebelasta kakor nam ga prikazuje slika, s polnim listjem, cvetovi so rumenkasti. Višino doseže do 50 cm. Cvet je nastavljen na daljših stebelcih, kateri se po cvetenju nagenejo k zemlji ter se mladi plodovi zrinejo v zemljo, kjer tudi dozore. Radi tega potrebuje rastlina zelo rahlo zemljo, da mladi plodovi lahko prodoro vanjo. Težka ilovnata zemlja tej rastlini ne ugaia.

Orešek sadimo za okopavinami. Gnojenje s vsežim gnojem mu ne ustreza, vsled tega je potrebno, da je zemlja dobro gnojena pri predhodni kulturi. Rastlina zemeljskega oreška spada med tuljnice, to je dušik nabirajoča rastlina; zato se ji ne gnoji z dušikatimi gnojili, dobro pa ji ugaia kalijeva sol in superfosfat.

Oreške sadimo čim je dovolj topla zemlja to je zadnje dni aprila ali začetkom maja. Seme, posajeno prezgodaj, v deževni in hladni dobi, ne skali, temveč zgine v zemlji. Seme se lahko sadi oluščeno ali neoluščeno. Na 1 ha rabimo oluščene semena 25—30 kg. Dobro je seme pred saditvijo par ur namakati v vodi, da lažje in hitreje skali. Sadi se v vrste. Razdalje vrsta od vrste je odvisno kakšno sorto sadimo. Če sadimo italijansko sorto, ki raste v stisnjem grmu navzgor, rabi razdaljo 50—60 cm vrsta od vrste, v vrsti pa 40—50 cm. Makedonska vrsta oreška pa rabi večjo razdaljo, ker rastlina te vrste ne raste navpično, temveč se razširi po zemlji. Seme sadimo v jame 4—5 cm globoko. Rastline oreška okopavamo kot ostale okopavne, nujno je plevel zatirati že v začetku razvoja. Pred in med cvetenjem je treba rastlino parkrat ogriniti predvsem pa, ako je zemlja težja, da plodovi ne morejo prodreti vanjo. Makedonska sorta oreška se med cvetenjem ne da ogrinjati, ker je rastlina preveč razširjena po zemlji. Zemeljski orešek dozori v mesecu septembru. Rastline populimo iz zemlje ali izkopljemo, nato pustimo osušiti kakor fižol. Najprikladnejši za to so kozolci. Nato pa potrgamo plodove, katere moramo držati na suhem in zračnem prostoru, kajti plodovi radi splesne.

Poudarja se, da ta rastlina ne potrebuje nikake posebne obdelave. Delovne sile zahteva isto toliko kakor ostale okopavne kakor n. pr. fižol, koruza, krompir in dr. Prednost ima ta rastlina izmed ostalih industrijskih rastlin to, da zemljo ne izčrpa, nasprotno jo še zboljšuje, ker ji dovaja dušik iz zraka, kakor ostale dušikate rastline. Predpogoj za zemeljski

orešek je, da mu nudimo rahlo zemljo, kakor tudi da isto rahlamo med vegetacijo do cvetenja. Pri nas v Sloveniji moramo to kulturo saditi v južne zavetne lege.

Rastlina zemeljskega oreška ne nudi nam samo seme, iz katerega dobimo izmed ostalih oljaric največ dobrega namiznega olja, temveč tudi dobimo odlično živalsko krmo v obliki oljnih pogač (tropin) in steblovja.

Izmed vseh oljnih tropin so najboljše tropine od zemeljskega oreška.

Kmetijski znanstveni zavod Slovenije je izdelal analizo krmnih vrednosti stebel zemeljskega oreška, pridelanih v KDZ Bukovica v l. 1950. Ta nam prikazuje, da so stebila po sestavi krmnih vrednot zelo dobra živalska krma, in sicer vsebuje:

	stebila zem. oreška	detelja seno
vlage	11.8%	17%
beljakovin	11.2%	8.5%
tolšč surovih	3.3%	1.7%
surovih vlaken	15.1%	11.3%
pepela	9.2%	6%
dušika prostih ekstraktih		
snovi	42.4%	45.3%

škrobna vrednost od 100 kg 30 kg 32 kg

Iz te analize razvidimo, da je krmna vrednost stebel zemeljskega oreška visoka, živina jo zelo rada je. Krmimo jo v vsežem ali suhem stanju. Sveže steblovje se da odlično onselirati, slabša je za krmljenje v suhem stanju, ker ima precej suhih snovi in trdo steblovje. Posušeno steblovje lahko zmeljemo s mlinom klavarjem in iz te mlete krme delamo krmne mešanice za krmljenje prašičev. V državah, kjer je gojitev oreška v večjem obsegu, se stebila v veliki meri uporabljajo v te svrhe. Pridelek stebila (slame) zemeljskega oreška v suhem stanju pride cca na 1 ha 2000—2500 kg.

Iz vsega gornjega razvidimo, da se vsekakor izplača gojiti to kulturo. Izplača se tudi, da marljivo in intenzivno pristopimo letos k poizkusni saditvi v tistih okrajih, kjer je predvideno in se ta saditev še ni preizkušala. V okraju Gorica se še poizkusi dobro pokazali in bodo v letošnjem letu gojili orešek po določenem

planu. Kmetijske delovne zadrage, državna kmetijska gospodarstva in ostali kmetje so že prevzeli planske naloge za leto 1951 ter ga bodo gojili. V poizkusne svrhe pa bomo letos posadili cca 16 ha oreška, v ostalih krajih Slovenije, ki imajo za to klimatske pogoje.

Seme zemeljskega oreška za saditev v l. 1951 bo preskrbela Generalna direkcija prehranske industrije LRS ter istega dostavila pravočasno predvidenim okrajem.

Proizvajalci zemeljskega oreška dobijo za oddanih 100 kg suhih plodov zemeljskega oreška 18 kg jedilnega olja.

Zanimajmo se za to rastlino tudi v krškem okraju.

Delovni kolektiv pletilnice v Dobovi pomaga skupnosti

Slišali smo kritiko, da naš delovni kolektiv ne pomaga skupnosti v tolikšni meri kakor bi lahko. Gre namreč za to, ali moremo z našimi proizvodi podpreti to ali ono dobrodelno akcijo. Popolnoma jasno je, da z našo proizvodnjo po planu ne moremo razpolagati kar tja v en dan. Saj smo vendar vključeni v plansko gospodarstvo.

Vendar pa smo v teku lanskega leta veliko prispevali z našim delom preko normalnega delovnega časa. Iz odpadnega materiala so naše delavke spletle mnogo koristnih predmetov ter so jih podarile organizacijam, ki so potem obdarile otroke. Za »Teden matere in otroka« smo darovali 60 komadov malih otroških predmetov, krajevnemu odboru AFŽ v Dobovi pa smo jih dali 70. Tudi nekaj obleke je bilo. Za »Novoletno jelko« smo darovali 80 parov otroških nogavičk, ki smo jih napravili iz odpadnega materiala.

Naše delavke bodo še naprej pomagale množičnim organizacijam pri njihovem delu in skrbi za mater in otroka. To kar smo zgoraj našli, ne objavljamo zaradi naše lastne hvale, pač pa vsled tega, da bodo tudi drugod posnemali naš primer ter pomagali s prostovoljnimi delom tam kjer se da.